

عنوان مقاله:

تاملی بر چالش «معماری اسلامی» و «معماری مسلمان ها»

محل انتشار:

ماهنامه باغ نظر، دوره 20، شماره 127 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

سیده زهرا مردانی - دکتری معماری، دانشکده معماری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، ایران.

عیسی حجت - استاد گروه معماری، دانشکده معماری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، ایران.

مجید معارف - استاد گروه علوم قرآن و حدیث، دانشکده الهیات، دانشگاه تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

چکیده بیان مسئله: تاکنون بر روی موضوع معماری اسلامی پژوهش های متعددی انجام گرفته، اما این نوشتار با هدف به چالش کشیدن «معماری اسلامی» و «معماری مسلمان ها» و مشخص شدن تمایز میان این دو شکل گرفته است. موضوعی که تاکنون به آن پرداخته نشده، تعریف این دو اصطلاح مرتبط با دین در بستر دین است. در این راستا پرسش های زیر مطرح می شود: معماری اسلامی چیست؟ معماری مسلمان ها چیست؟ تمایز میان معماری اسلامی و معماری مسلمان ها چیست؟ آیا در دوران معاصر، معماری اسلامی قابل حصول است؟ هدف پژوهش: فهم حقیقت معماری اسلامی و معماری مسلمان ها و تمایز میان این دو از اهداف پژوهش است که برای پژوهش های آتی در این خصوص ضروری است. روش پژوهش: در این نوشتار موضوع معماری اسلامی از لحاظ نوع ارتباط معماری به عنوان یک علم با اسلام بررسی شده است. در این راستا ابتدا آرای صاحب نظران در خصوص چیستی معماری اسلامی با مستندات موجود کتابخانه ای مورد مطالعه قرار گرفت و در طبقه بندی انجام شده، این تعاریف در سه گروه کالبدی، معنایی و رفتاری دسته بندی شده اند. از آن جایی که دین الزامات و حدود رفتاری مسلمانان را معین می کند و محدودیت کالبدی برای معماری در نظر نگرفته، فهم حقیقت معماری اسلامی ضروری است. برای فهم این حقیقت، مطالعاتی با روش استدلال استقرایی و با استفاده از منابع شیعی انجام گرفت که تعریف جدیدی از «معماری اسلامی» به عنوان معماری منتج از اجرای شکل صحیح و بی کم و کاست دستورات دین شکل گرفت. طبق این تعریف، نمونه بناهای طراحی شده برای مسلمان ها، در پژوهش حاضر با عنوان «معماری مسلمان ها» معرفی شده است. نتیجه گیری: معماری مسلمان ها معماری برآمده از تفاسیر، تعبیر و تلاش های ناقص مسلمان ها از دستورات است که با سلاقی و برداشت های شخصی، قوانین تجویز شده و با ناآگاهی ها همراه شده و فاصله ای نسبت به معماری اسلامی یافته است. با آسیب شناسی و کنکاش در علل این فاصله، می توان معماری مسلمان ها را به معماری اسلامی نزدیک تر کرد. برای وضوح بیش تر این فاصله و علل آن، تمایز میان دو مفهوم معماری اسلامی و معماری مسلمان ها به بحث گذاشته شده است.

کلمات کلیدی:

اسلام، مسلمان، معماری اسلامی، معماری مسلمان ها

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1867908>

